

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVIČNE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILO KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILO OSVOBODILNA FRONTO SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK BOŽO KOVAČ ODOVORNI UREDNIK TIT DOBERŠEK

V Prilogi Sedem pogledov: Jugoslavija in gospodarsko sodelovanje z nevrščeni – Neplačani računi otežujejo sodelovanje – Končno stopimo na trdna tla

Če se bodo nevrščeni združili, bodo kos gospodarskim težavam

Po slovesnem začetku 9. konference nevrščenih je prevzel mesto predsedujočega v gibanju dr. Janez Drnovšek – Veliko opozoril na specifične težave, prevladujoče gospodarske tegobe

BEOGRAD, 4. septembra – Z današnje slovesno otvoritvijo se je v beogradskem centru Sava tudi uradno začela 9. vrhunska konferenca nevrščenih držav, ki se je udeležujejo predstavniki 102 držav članice gibanja, 10 držav opazovalk in 20 gostov. Na vrhunski konferenci sodeluje 56 voditeljev držav ali vlad, kar je največ, odkar nevrščeni obstajajo.

Današnje zasedanje je začel dosedanj predsedujoči gibanja Robert Mugabe. Zimbabvejski predsednik je na kratko orisal pot, ki so jo nevrščeni prehodili od Beograda 1961 do danes, pri tem pohvalil tudi delež Jugoslavije in njenega dolgoletnega voditelja Tita v gibanju nevrščenih. Na koncu pa predlagal, naj bi delegacija nevrščenih obiskala Titov grob (tja so šli Mugabe, Kaunda, Bendžidž, Vasilij in Garcia). Po tem je povabil predsednika predsedstva SFRJ Janeza Drnovška za govorniški oder.

Drnovšek je sedel na položaj predsedujočega, se zahvalil za zaupanje njemu in državi gostiteljici ter dodal, da bo Jugoslavija v času velikih izzivov, pred katerimi so nevrščeni, poskušala gibanje voditi kar najbolj uspešno. Nato je besedo predal generalnemu sekretarju Organizacije združenih narodov Pereru de Cuellarju, ki se je najprej Jugoslavije v okviru OZN in se nato dotaknil nekaterih problemov, posebej ekonomskih, s katerimi se srečujejo OZN in nevrščeni kot večina v njej.

Po Cuellarjevem govoru so sledili govori predstavnikov nevrščenih držav s posameznimi cilini. Afriko je zastopal egipčovski predsednik Hosni Mubarak, Nato je spregovoril Budimir

Lončar, ki je kot predsedujoči zunanji minister nevrščenih držav poročal o beogradskih sklopih zunanjih ministrov (sprejeli so dnevni red, organizirali delo vrha, pripravili besedilo zaključne deklaracije in koncept zaključnih dokumentov ter predlagali nove metode dela nevrščenih) in voditeljem delegacij nevrščenih držav zaželel, naj tudi vrhunski sestanek poteka »vsaj tako uspešno« kot je njihov sestanek, kar so prisotni v dvorani spet nagradili z aplavzom.

SLOVESEN ZAČETEK – V Beogradu se je začela 9. konferenca držav članic gibanja nevrščenih, na kateri so se zbrali številni najvišji državniški uradniki sveta, da bi se domenili o poti v prihodnje. (Foto: Joco Žnidaršič)

TEMA DNEVA Čas za ekonomski detant

Razoročevanje skupaj s političnim in gospodarskim približevanjem med razvitimi državami ustvarja možnosti za drugačno reševanje vseh problemov. Odpira namreč vrata strnemu dialogu, ki je že dal prve konkretne rezultate. Toda ta vrata v drugačen svet ne bi smela ostati odprta le za razvite.

Tej misli iz uvodnega govora predsednika Janeza Drnovška ob začetku devetega sestanka nevrščenih na vrhu ni kaj dodati. Natančno namreč nakazuje edino možno usmeritev gibanja. Brez odgovora ostaja le vprašanje, kako to doseči. Z dopovedovanjem razvitim, da bo svet namesto deaktivirane jedrske bombe zdaj raznesla socialna bomba, ki jo povzročajo čedalje huji dolgi in revščina tretjega sveta, ali pa z ustvarjanjem možnosti, ki bodo tako kot med Vzhodom in Zahodom omogočile detant tudi med Severom in Jugom? Ker so nevrščeni prvo neuspešno počeli vse doslej, verjetno nimajo kdove kakšne izbire. To so že spoznali. Toda še vedno se premalo zavedajo, da kljub številčnosti, s katero se postavljajo, skozi vrata v razvitost ni mogoče vstopiti na silo. Celo veliko bolj enakovredna in varna pot vodi skozi ločila ločila popuščenja napetosti šele takrat, ko sta se prenehala obojevali in ko sta začela iskati take skupne imenovalce, kot so sodbodovnanje za mir, varnost, okolje, skupni razvoj, demokracija, človekove pravice...

Ker je tudi razvitim jasno, da ni dolžna bomba nič manj nevarna, kot je jedrska in da so ljudje v svetu vse bolj odvisni drug od drugega, nevrščeni torej ne preostane nič drugega, kot da se odrešijo stare ideološke navlake. Kljub ugodnemu trenutku za ekonomski detant jih namreč nihče ne bo vlekli iz blata sami v svoje zadovoljstvo. Sami pa iz njega očitno ne morejo.

DAMIJAN SLABE

Samo tri možnosti za preoblikovanje občin

Mariborčani se bodo 10. septembra odločili o drugačni ureditvi družbenopolitičnih skupnosti

MARIBOR, 4. septembra – Mestna konferenca SZDL Maribor je danes sklicala tiskovno konferenco, ker je dobila od zakonodajne komisije skupščine SRS pojasnilo, kako je mogoče razlagati referendumske odločitve. V Mariboru so se namreč razširile govorice, da je veliko možnosti za preoblikovanje občin. Toda zakon dovoljuje le tri različice, za katere so se odločili ljudje v javni razpravi. Tako so sestavili tudi vprašanja za referendum.

Možnosti so tri: vse sedanje mariborske občine se lahko združijo v eno občino; mogoče je tudi, da dobi dovolj glasov, da bi občinske skupščine lahko dale republiški referendum o preoblikovanju mariborskih občin. Izračunali so, da bi stal 618 milijonov dinarjev. Glasovanje, vse tri možnosti pa bi imel material bo stal 198 milijonov dinarjev, krajševne skupnosti bodo dobi 192 milijonov, za pripravo volilnih imenikov bodo plačali 92 milijonov dinarjev, propagandni material bo stal 100 milijonov dinarjev, stroški organizacije in na dan referendumu pa bodo 35 milijonov dinarjev.

Referendum za preoblikovanje mariborskih občin, ki bo v nedeljo, 10. septembra, v vseh šestih občinah, bo Mariborčanom prinesel spremembo te, če se ga udeležijo več kot polovica vpisanih v volilne imenike, pa seveda, če bo kateri od treh predlogov dobil dovolj glasov.

odločili tudi za to, da bodo v bodoče imeli tri občine: Maribor, Pesnica in Ruše. Drugih možnosti ni, saj nobena od mestnih občin ne more postati samostojna.

Izredno pomembna za uspeh je udeležba na referendumu. Ob slabih skupščini predlog za spremembo zakona o organiziranosti občin v Mariboru.

VASJA VENTURINI

Po petdesetih letih še vedno aktualno sporočilo

Zlati jubilej ljudskofrontnega gibanja – Iz preteklosti bi lahko črpali več samozavesti

CELJE, 4. septembra – Danes bi se morali bolj opirati na izkušnje iz ljudskofrontnega gibanja na Slovenskem pred vojno, ki je znalo združevati različne misleče v boju proti silam, ki so sprožile drugo svetovno vojno, in za uveljavljanje nacionalnih in socialnih pravic. To je temeljna misel iz danesnje okrogle mize, ki je bila v hotelu Evropa v Celju, na zgodovinskem kraju, kjer so 3. septembra 1939 sprejeli razglas Kaj hočemo in ustanovili Zvezo delovnega ljudstva Slovenije.

Zveza, žal, ni razvila svojih organizacijskih oblik, ni imela kongresa, ker ji je vojni čas vsuil drugačne oblike in metode dela. Zgodovinarja France Filipič in dr. Mirko Stiplovec sta z izčrpnimi referatoma osvetlila dogajanje v letih 1935–1940 ter opozorila na nekatera nova spoznanja. Med njimi je gotovo tudi podatek, da je sestanek 3. septembra 1939 v Celju sklical dr. Kukovec. Opozorila sta tudi na razliko med prvim osnutkom razglasa Kaj hočemo, s katerim so udeleženci sestanka pozvali Slovence k domoljubnosti in političnim socialnim dejanjem in tistim, ki je šel v javnost. Prvi je bil komunistovski obarvan, drugi pa je bil bolj pluralističen. Na to dejstvo so opozorili razpravljajci, ki so dejali (Branko Babič), da je tedaj komunistična partija znala sodelovati v različno mislečimi, bila je tudi v ilegali, po vojni pa je naredila največjo napako s tem, kot je dejala Pepca Kardelj, da se je zadovoljila s položajem na oblasti. Ivan Bratko je dejal, da se je razglas izognil znanje-političnim razmeram in se je omejil le na splošne demokratične zahteve ter na zahteve politične, gospodarske, kulturne in socialne osamosvojitve slovenskega naroda.

Ko je tekla beseda o 2. partijski konferenci in Joštovem milnu, je France Filipič opozoril, da o tem dogodku, žal ni toliko gradiva kot o drugih partijskih konferencah. Izgubljen je tudi Kardeljev uvodni referat. Najbolj jasno je razvidna vsebina konference v listu Proleter, ki ga je uredil Kardelj sam in v številki januar–februar 1940 objavil poročilo o konferenci. Konferenca je potrdila tedanje politično usmeritev KPJ in poudarila potrebo po hitrejšem vključevanju žensk v vodstvo KPZ zaradi bližajoče se vojne nevarnosti. O dogajanju in Joštovem milnu sta govorila tudi Darinka in Melhior Jošt.

Kljuba misel okrogle mize, ki jo je vodil Slavko Pezdir, predsednik OK SZDL Celje, je opozorila na nujnost vračanja k izvirnim potem slovenskega ljudskofrontnega gibanja, ki se razlikuje od drugih podobnih gibanj v drugih delih Jugoslavije, in iz katerih bi po mnenju Jožeta Smoleta, lahko Slovenci črpali več samozavesti. Dejal je, da bi se morali otresti kompleksa zaostajanja za drugimi, in predlagal, da storimo vse, da bi 27. april razglasila za Dan vstaje slovenskega naroda in za začetek NOB.

DRAGO MEDVED

ČASITILJIV JUBILEJ SOCIALISTIČNE ZVEZE – Danes ob 11. uri je v Muzeju revolucije v Celju predsednik RK SZDL Joze Smole odprl razstavo Ljudskofrontna gibanja v letih 1935–1940, ki so jo postavili ob 50. obletnici ustanovitve Zveze delovnega ljudstva Slovenije in II. konference KPS v Celju. Odprlja sta se udeležila tudi še živeča člana ustanovitvenega sestanka in podpisnika razglasa Kaj hočemo Branko Babič in Ivan Bratko, od udeležencev konference v Joštovem milnu pa poleg Branka Babiča tudi Pepca Kardelja in Viktorja Stopar ter Darinka in Melhiorja Jošta. Ob 13. uri pa je bila v prostorih hotela Evropa, kjer je bila pred 50 leti ustanovljena ZDLS, okrogla miza, kjer so obudili spomin na dogodek v Celju. (Foto: Janez Zrnec)

DANES V DELU

• Kdo se za kaj zavzema in komu je inflacija kulisa? Teden dni odloga za celovit scenarij ZIS

• Visoko izobražene zvečine zaposluje drobno gospodarstvo Slabo zaposlovanje pripravnikov stran 3

• V Avstrijo se še spleča po nakupih Uvoženi izdelki so pri nas dražji kot v Avstriji, licenčni pa precej cenejši stran 4

• Za nadstrankarski parlament Po 24. srečanju zamajskih, zdonskih in matičnih Slovencev v Dragi na Opčinah stran 6

• Ropanje jadranskega bogastva Začetek zanimive nadaljevanke stran 12

ZAMENJAVA ZA KRMILOM

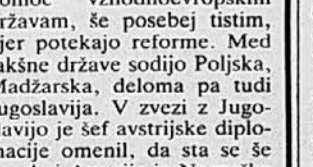

Zdaj pa brž po najbližji poti v remont!

Karikatura: Milan Maver

Alois Mock o pomoči Jugoslaviji

DUNAJ, 4. septembra – Avstrijski zunanji minister Alois Mock je na tiskovni konferenci o splošnih stališčih in nalogah avstrijske diplomacije med drugimi poudaril, da se bo Avstrija tudi v prihodnje angažirala za bilateralno in multilateralno pomoč vzhodnoevropskim državam, še posebej tistim, kjer potekajo reforme. Med takšne države sodijo Poljska, Madžarska, deloma pa tudi Jugoslavija. V zvezi z Jugoslavijo je šef avstrijske diplomacije omenil, da sta se še posebej Avstrija in Norveška angažirali zato, da bi EFTA sklenila s Jugoslavijo specifičen sporazum o svobodnotrговinski coni, vendar pa da sprito odklonilnih stališč ostalih članic EFTA to ni pripeljalo do rezultatov. Kljub temu pa skupina strokovnjakov na avstrijsko pobudo po modelu sklada EF-TA za pomoč Portugalski pripravila predlog za ustanovitev sklada v višini 100 milijonov ameriških dolarjev za strukturalno razvojno pomoč Jugoslaviji. Predlog naj bi predložili ministrskemu svetu EFTA ob koncu letošnjega leta.

ALOIS MOCK

Letalo s 126 potniki strmoglavilo na Havano

Umrli so vsi – Vzrok katastrofe še ni znan – Letalo podrla štiri stanovanjske hiše HAVANA, 4. septembra (Tanjug) – Noč, v kateri se je zgodila največja tragedija v zgodovini kubanskega letalstva, je večerj zagnala Havano že okoli 18. ure, ko so temni oblaki prinesli hudo deževje, bliske in viharne veter. Prav tedaj se je pripravil na polet iljušjin 62 in kubanske letalske družbe Cubana de Aviación. Letel naj bi na čarterski progi Havana–Milano, vmes pa naj bi v Kölnu natočil gorivo. V letalu je bilo 113 potnikov, večina italijanskih turistov, in 11 članov posadke. Letalo je vzletelo nekaj pred 19. uro, ko je silovito neurje povzročilo poplave na havanskih ulicah.

Takoj po vzletu se je razlegla strahotna eksplozija. V zraku je bilo čuti duh po ožganem. Tokrat ni udarila strela, kot se na Kubi pogosto dogaja med deževnim obdobjem.

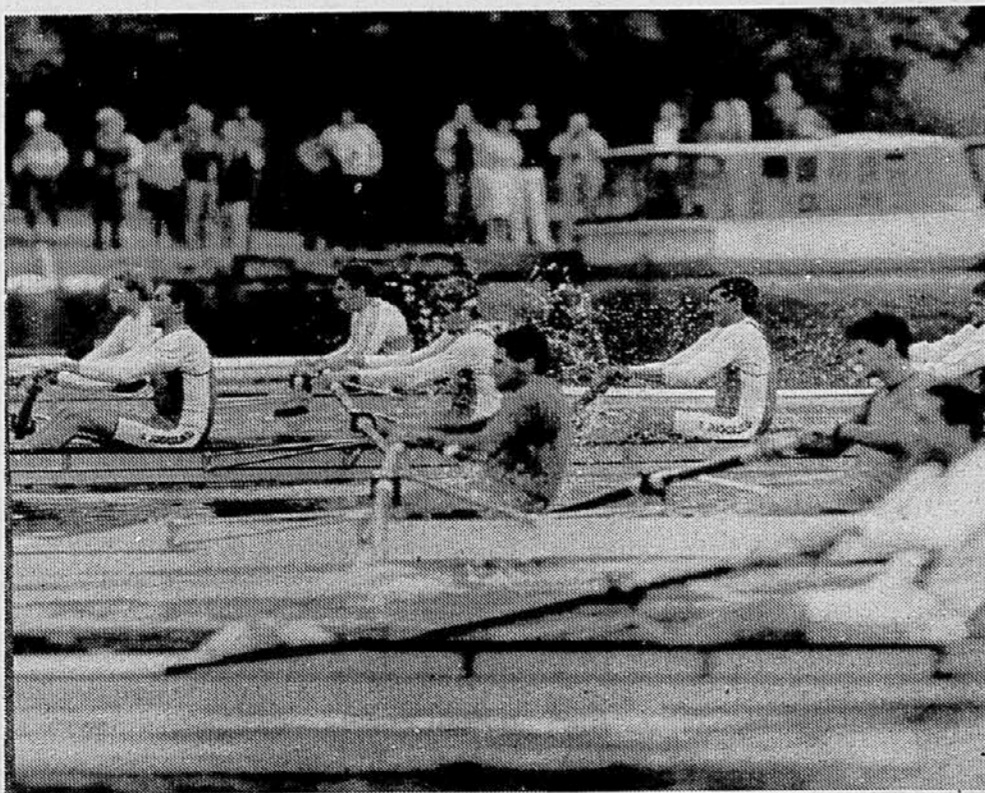
Nekaj ur pred polnočjo je kubanska televizija sporočila, da je v najhujši letalski nesreči v tej karikarni državi umrlo vseh 126 ljudi v letalu. Do nje je prišlo le nekaj trenutkov po vzletu z letališča Jose Martí. Ko je pilot ma nevirral nad južnimi predmestji Havane. Kaj je povzročilo katastrofo, še ni znano. Letalo je strmoglavilo in ob udarcu v zemljo eksplodiralo, medtem pa je porušilo še štiri stanovanjske hiše v tem delu mesta.

Televizija je prikazala grozljive posnetke s kraja katastrofe. Vojaki in civilisti so izpod ruševin hiš in letala in iz blata vlekli trupla žrtev, ki pa jih bo težko

Usmršitev »vohunov«

BEJRUT, 4. septembra (AP) – Palestinska radikalna skupina Fataha – revolucionarni svet, ki jo vodi Abu Nidal, je danes sporočila, da so usmrtili 15 Arabcev, med njimi tudi neko žensko, ker so vohunili za ZDA in druge države.

Predstavniki omenjene palestinske skupine je izjavil, da so vohunom sodili ločeno, od novembra 1987, in da so bili vsi usmršeni v nedeljo opolnoči v Palestini v znanju nje. Gre za 11 Palestincev, dva Egipčana, Irčana in Libanonca. Vohunili naj bi za obveščevalne službe ZDA, Velike Britanije, ZRN, Egipta, Iraka in Jordanije.

Prvi dan predtekmovanj na veslaškem SP v slabem vremenu

BLEDE, 4. septembra – Uvodni dan bojev na 15. veslaškem svetovnem prvenstvu je sicer minil v slabem vremenu, vendar pa so bili boji navle temu zagracani. Izmed osemih jugoslovanskih posadk sta si prvi dan dve že zagotovili nastop v četrickovem polfinalu, največ pa gotovo šteje zmag našega četverca s krmarjem d absolutni kategoriji, ki je v močni konkurenci zmagal v svoji predtekmovalni skupini pred čolnarja Italije in ZRN (na sliki). Več na 10. strani. (Foto: Srdjan Živalović)

SAJ NI RES... PA JE!

KNJIGE ZASTONJ ALI DELO ZASTONJ V JESEN Z ZALOŽBO DOMUS

SEZNAM KNJIG V SOBOTNI PRILOGI DELA

Jugoslavija in gospodarsko sodelovanje z nevrščeni - Jugoslavija in gospodarsko sodelovanje z nevrščeni - Jugoslavija in gospodarsko

Delež Slovenije v menjavi z nerazvitimi že leta pada

Gospodarsko sodelovanje z državami v razvoju je vsekakor eno od tistih področij, na katerih so pri nas razlike med železnimi in doseženimi rezultati največje. To še precej bolj kot za vso Jugoslavijo velja za Slovenijo, v kateri je obseg trgovine s temi državami še bistveno nižji kot v jugoslovanskem merilu.

Tako je kljub temu, da so zlasti v Sloveniji došli sprejeti za celo vrsto resolucij, ki so bile posvečene prizadevanjem za pospešitev gospodarske menjave s tem delom sveta. V nasprotju s tem pa slovenska menjava s to skupino držav zadnje čase stagnira ali celo nazaduje.

Slovenija zdaj letno doseže v državah v razvoju okoli 8 odstotkov celotnega izvoza, čeprav ga je denimo 1983. leta že rekordnih 19 odstotkov. Delež izvoza iz države v razvoju pa se zadaj giblje okoli 5 odstotkov, čeprav je bil denimo 1983. leta še 13-odstoten.

Takrat, ko so bili deleži menjave z državami v razvoju bistveno višji kot so zdaj, so to tudi razvil ideje o tem, da bi morali biti deleži trgovine s posameznimi skupinami držav uravnoteženi. Vendar ta načrt očito še ne bo kmalu dosežen, če sploh bo in to tudi zaradi pčnega obsega menjave z državami v razvoju.

Sicer pa je v menjavi z državami v razvoju med Slovenijo in Jugoslavijo še ana pomembna razlika. Slovenija bistveno več izvozi na te irge, kot pa od tam uvozi. Lani je bil na primer presežek njenega izvoza nad uvozom 81 odstotek. V prvi polovici letošnjega leta pa je bil izvoz že več kot dvakrat večji od uvoza. Nasprotno pa Jugoslavija v tem delu sveta najbrž predvsem zaradi uvoza nafte precej več kupuje, kot pa tja prodaja.

Naše gospodarsko sodelovanje z državami v razvoju torej motijo tako nekatere naše slabosti, nekatere objektivne okoliščine in nekatere slabosti v državah v razvoju. Za lastni slabosti bomo seveda morali opraviti kar sami.

Tako imenovane objektivne okoliščine, ki jih je moč zajeti bolj na ozko ali pa bolj na široko, bodo zanesljivo našle pomembno mesto tudi v razpravi na konferenci nevrščeni, ki zdaj teče v Beogradu.

Prav pa bi bilo, da bi se na njej določneje pogovarjali tudi o sodelovanju med državami v razvoju, saj je očito, da so zaradi zmanjšanja dolžniške težave v tem delu sveta ni moč napraviti zgolj odnosom med razvitimi in nerazvitimi državami. Prej ko se bodo v državah v razvoju usmerili v premagovanje lastnih gospodarskih zagat, prej bosta premagani tudi svetovna gospodarska in dolžniška kriza in prej bo prisilo tudi do izboljšanja zunanjetrgovinskih odnosov med državami v razvoju.

Politične spremembe, ki so še posebej pogoste prav v tem delu sveta, večkrat usodno vplivajo na gospodarsko sodelovanje s tujino. Nekatere države težko plačujejo uvoz, ki ga sicer nujno potrebujejo. Nedavno smo slišali, da ima Jugoslavija do tujine za več kot tri milijarde dolarjev terjatev, in pri tem gre večinoma za terjate do držav v razvoju. Nekatere

VESNA BERTONCElj-POPIT

Neuresničeni upi nas silijo, da končno stopimo na trdna tla

Pred nekaj dnevi sem v letalu v Beograd srečal predstavnika velikega zagrebskega gradbenega podjetja, ki je že leta angažirano v več državah v razvoju. Pismo, ki ga je imel s sabo, naj bi po diplomatskih poteh dobil voditelj diplomacije neke nevrščene države.

Na kratko, sporočilo pojasnjuje, da jugoslovanska družba od svojega poslovnega partnerja v tej državi že več let terjaja pet milijonov dolarjev in da neplačani računi otežkočajo poslovanje naših gradbenikov. Pričačujejo, da bo minister pomagal pri plačilu dolga.

Primer moče ni tipičen, priča pa o celotnem poslovanju naših gospodarstvenikov z nekaterimi nevrščeni državami. Jugoslavija, ki izhaja iz svetlih načel večje solidarnosti med državami v razvoju, na gospodarskem področju že več desetletij nesebično usmerja velik del svoje zunanjetrgovske menjave v te države.

Trgovina ni temeljila na gospodarskih načelih

Menjava ni vedno temeljila na popolnoma ekonomskih motih. V državi smo jo razumeli in spodbujali kot obveznost Jugoslavije do neposrednega in konkretnega prispevka k vzpostavitvi tesnejšega gospodarskega sodelovanja med nevrščeni državami. V času vse večjega prepada med bogatimi in revnimi naj bi bila začetna uresničitev zamisli o tako imenovani novi mednarodni gospodarski ureditvi. Posledica večdesetletne trgovine na teh načelih in vse bolj težavnega denarnega položaja držav v razvoju je okoli tri milijarde dolga teh držav Jugoslaviji. Tudi to je eden izmed razlogov za našo do skrajnih meja pripeljano mednarodno nevlidnost.

Sodelovanje v treh delih

Eno izmed strateških izhodišč zunanjetrgovinske menjave je bila njena delitev na tri približno enake dele. Tretjina trgovine s svetom naj bi po daljnovidnem scenariju potekala z razvitimi zahodnimi državami, tretjina s t. i. socialističnimi državami in tretjina z državami v razvoju. Razmerje se je v burnih letih jugoslovanskega gospodarskega razvoja pogosto spreminjalo glede na razmere in devizne potrebe države. Kljub temu pa delež jugoslovanske trgovine s svetovnim Jugom že dalj časa raste, tako da je pred časom dosegel skoraj 20 odstotkov.

Gospodarska, tehnološka in denarna odvisnost večine držav v razvoju vključno z Jugoslavijo od razvitih držav je medtem povzročila, da se je skupen dolg Jugova povečal z 80 milijard dolarjev pred sedemdeset let na 1300 mili-

ard konce osemdesetih. Politika ekstenzivnega razvoja, katerega skušnjavam se ni mogla upreti večina revnih držav, je povzročila globalno dolžniško krizo.

Države v razvoju vse manj favorizirajo medsebojno menjavo, vse bolj pa se usmerjajo k trgovinski menjavi z razvitimi državami. Jugoslavija je tipičen primer takšne preobrata.

Delež trgovine z nevrščeni državami se je v skupni blagovni menjavi s svetom zmanjšal na samo 13 odstotkov. Poskusi Jugoslavije, da bi že uresničeno trgovino (blago, investicijska dela) zaračunala v gotovini ali nasprotnih položkih, pogosto niso uspešni. Tako se je zgodil

delež trgovine z nevrščeni državami se je v skupni blagovni menjavi s svetom zmanjšal na samo 13 odstotkov. Poskusi Jugoslavije, da bi že uresničeno trgovino (blago, investicijska dela) zaračunala v gotovini ali nasprotnih položkih, pogosto niso uspešni. Tako se je zgodil

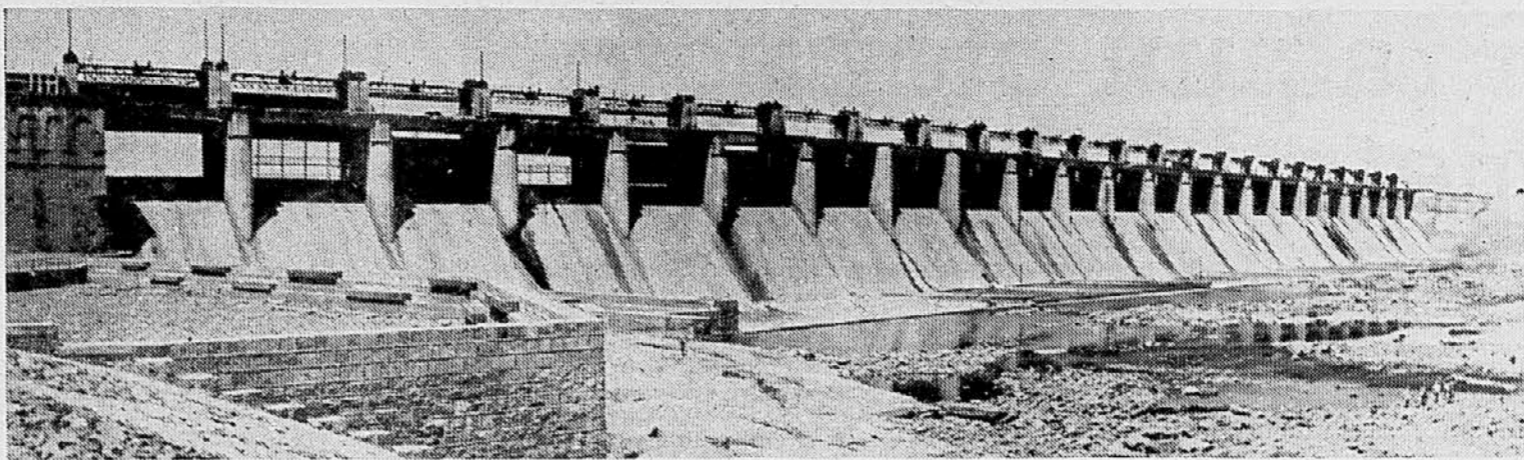
lo, da Jugoslavija danes terja od nekaterih držav več kot milijard dolarjev (največji dolžniki so arabske države - Irak, Iran, Libija, Alžirija).

Čas je že, da se zbudimo

Gospodarskih odnosov Jugoslavije z državami v razvoju pa ne bremenijo ti dolgovi, ampak tudi procesi v svetovnem gospodarstvu: vse očitnejša regionalizacija gospodarskih odnosov, moteni odnosi menjave v svetovni trgovini (padec cen surovin, velika nihanja na trgu energetskega virov), tehnološka lakota držav v razvoju, sklepanje novih gospodarskih zavezništev itd.

Vse to, predvsem preče gospodarsko in politično preurejanje v Jugoslaviji in večini njenih nevrščeni gospodarskih partnerjev, je prevelika pričakovanja in upanja in nekoliko sanjarski pristop k novim in pravičnejšim odnosom v mednarodnem odnosu postavilo na trdna tla, prvotni optimizem gospodarskih pobud nevrščeni pa se je nujno zmanjšal na pragmatični realizem.

Jugoslavija in večina nevrščeni držav opaža, da vztrajanje pri večji medsebojni gospodarski menjavi in njena politizacija v duhu politične nevrščeni prinašata popolnoma otipljivi minus v bilanci in minimalen dobiček na političnem področju. Obratnja nekatere države svojim problemom, njihov težaven gospodarski položaj, istočasno zmanjševanje njihovega pomena v splošnih gospodarskih spremembah (destabilizacija OPEC, izgubljanje pogajalskih položajev t. i. skupine 77, zmiranje dialoga med Severom in Jugom) povzročajo, da tudi deveto vrhunske srečanje nevrščeni držav na novo definirano ekonomske pobude gibanja in njegova stališča do večplastnih in protislovnih

JEZ NA REKI BETWA - Mariborska Metalna je vgradila v ta jez v indijski državi Uttar Pradesh 23 zapornic. Prodali smo znanje, izkušnje in še marsikaj drugega. Kdaj bo v celoti delo naših rok plačano? (Fotoarhiv Dela)

SFRJ ne zaostaja za razvitimi zaradi svoje nevrščeni

Kljub pomislekom, ki so se pojavili ob vprašanju doslednosti gibanja nevrščeni pri izvajanju teh principov in stvarnih možnostih uresničevanja njegovih načel, danes, 28 let po prvi konferenci gibanja v Beogradu leta 1961, vidimo, da se nevrščeni še vedno držijo teh načel in da trdno verjamejo v vzvišene cilje, ki so si jih zastavili.

posodobiti in ga narediti bolj učinkovitega. Kot vse živo se mora tudi gibanje vsake toliko časa ustaviti in pregledati narejeno, se vprašati, kaj je doseženo in kaj ne in kaj zavira napredek ter analizirati metode in sredstva za doseganje ciljev. Ko govorimo o končnih ciljih devetega srečanja nevrščeni, je to gotovo izpolnjevanje mehanizmov za učinkovito uresničevanje odločitev, za krepitev sodelovanja med članicami, za hitrejše dogovarjanje in učinkovitejše odpravljanje spornih vprašanj, ki vplivajo tudi na mednarodne razmere v celoti.

Gibanje se je doslej izkazalo kot neodvisen in samostojen mednarodni dejavnik, katerega odločitve in dogovore upoštevajo tudi na širšem mednarodnem prizorišču. Z drugimi besedami, svetovna politika zadnjih let poteka v smeri interesov gibanja nevrščeni.

Tudi svetovni vevlesi ZDA in ZSSR sta spoznali, da je poslednja ali izpostredna medsebojna konfrontacija brez pomena in nevarna. Začeli sta zmanjševati stroške za oborožitev, poskušati hočeta nove skupne točke, vzpostavili sta trajen dialog, čeprav se vedno obstajajo razlike v splošnih pogledih in so interesi nespravljivi. V takšnih razmerah se povečuje naklonjenost gibanju. To potrjuje tudi podatek, da se srečanja udeležuje dvajset delegacij iz držav, ki niso članice gibanja.

Jugoslavija je (še) vedno pravi naslov

Ne brez razloga je poudarjena vloga Jugoslavije v gibanju nevrščeni. Na to vlogo, še posebej na vlogo Josipa Broza Tita so opozarjali številni državniki tako nevrščeni kot blokovskih držav. Jugoslavija je v zadnjih letih, kot je nekaj dni pred začetkom srečanja slikovito dejal zvezni sekretar za zunanje zadeve Budimir Lončar, postala naslov, na katerega se prihajala številna sporočila, da morajo biti nevrščeni bolj angažirani, učinkovitejši in še bolj prisotni na mednarodnem političnem prizorišču. Seveda je imela naša država ves čas, odkar obstaja gibanje, velikanski pomen v svetovnem dogajanju.

O tem priča tudi izkazano zaupanje nevrščeni, naj bo Beograd zopet gostitelj srečanja. Jugoslavija je prek nevrščeni dosegla številne prednosti: okreplila je svojo neodvisnost in utrdila mednarodni ugled, izboljšala gospodarske, politične in druge odnose s številnimi državami.

Če ne bi bilo nevrščeni, bi bilo nasprotje med državami in bloki močeje še večje. Po drugi strani se končujejo ali so že končani medsebojni spori. Nevrščeni svet seveda boli

procesov v mednarodnem gospodarstvu. Namesto pripravanja z razvitimi se tako odločajo za pogovore.

Izkušnje in poskusi, da bi premaknili težišče gospodarskega sodelovanja nevrščeni, predvsem Jugoslavije, s severa proti jugu, potrjujejo, da takšna usmeritev ne prinaša samo medsebojnih dolgov, ampak tudi svojevrstno izolacijo od središča svetovnih tehnoloških, denarnih in drugih gospodarskih tokov.

LJUBOMIR ČUČIĆ

ŽALJI IZ KUBE - Sladkor, čeprav imamo svoja polja. (Fotoarhiv Dela)

Vrh moramo izkoristiti za razvoj

Danes imamo veliko nujnejših opravkov, je dejal Milan Rodić, delavec iz Bačke Palanke, ko je odgovarjal na vprašanje o umestnosti nevrščene politike in dejstvu, da smo gostitelji 9. konference nevrščeni držav.

Pri tem je omenil vrtoiglovo se dvigajočo inflacijo, nedavno podražitev kruha in mesa, septembrske stroške, ki jih imajo starši slobovbeznih otrok, gospodarske težave in jugoslovanske razdore.

Na podoben način odgovarjajo tudi drugi Vojvodinci, po drugi strani pa boste med njimi težko našli koga, ki mu ni všeč več kot sto zastav pred beogradskim centrom Sava in zaupanje svetuje dlovestva v našo državo, kljub vsim našim notranjim oskam in neslogi.

Kaže, da ima tajuna o nas lepše mnenje kot mi sami. To mnenje pa zdaj, ko sta medsebojna odvisnost držav in sodelovanje potrebneša kot kdaj prej, ni brez vpliva tudi na naš notranji položaj. To je samo eden od razlogov za pozorno tehtanje argumentov tistih, ki izhod iz krize iščejo v odpravi vsch svetinj.

Tudi v umiku iz nevrščeni in neodvisnosti.

Med nasprotniki nevrščeni je pri nas najbolj razširjeno mnenje, da pripadnost temu gibanju Jugoslaviji zapira vrata v Evropo. Tako naj bi se naša država vse bolj približevala nerazvitim in revnim, odraževala pa od razvitih in bogatega sveta. V naši pačni zunanji politiki iščejo tudi izhod naših domačih težav, zato najdjo izhod v njenem spreminjanju. Novosadski Dnevnik je domnevo, da je dovolj, če se znebimo nevrščeni in se vključimo v Evropsko gospodarsko skupnost, označi kot navno zablodo.

Vrata v EGS, piše časopis, odpira izpolnitev nekaterih ideoloških, zunanje-političnih in gospodarskih pogojev. Mi ne izpolnjujemo niti enega.

Celo v primeru, če bi se nevrščeni in socialističnemu samourpravljanju odrekli, nam ostajata kasovno gospodarstvo in astronomsko visoka inflacija, ki je dvajsetletnica mikror ne bi mogla pogoltniti. Zahadnoevropske države se razvijajo predvsem po gospodarskih interesih, o čemer priča tudi dejstvo, da večina več trguje z Japonsko s posameznimi sočlanicami.

Krepitve naših gospodarskih povezav z Evropo ne slabi pripadnosti velikemu gibanju, temveč nekaj drugega. Znano je namreč, da nas nevrščeni doslej ni toliko ovirala, da z evropskimi državami ne bi sodelovali več in bolj vsestranski kot z nevrščeni državami v razvoju. Pripadnost gibanju tudi ni ovirala gospodarskega booma v Singapuru, nemom od »azijskih trgov«, ki z Evropo kljub zemljepisni oddaljenosti sodeluje in trguje več kot mi, pa tudi ne malega Cipra, ki ima okoli 600.000 prebivalcev, če s turizmom ne bi zaslužil skoraj toliko deviz kot neprimerom prilivaneča Jugoslavija in presedel narodni dohodek v višini 7000 dolarjev na prebivalca.

Dnevnikov komentator Jan Briza zaključuje, da je pripadnost gibanju nevrščeni naša prednost, ne pa pomanjkljivost. V času, ko bo Jugoslavija predsedovala gibanju, se bodo številne pomembne odločitve sveta - od političnih do gospodarskih in ekoloških - sprejemale v našem glavnom mestu. To ni tako neobčutljivo, saj gre za politični kapital neprecenljive vrednosti, ki je bil vedno povezan tudi z gospodarskim. Kako lahko vnaprej trdi, da ga tokrat ne bomo znali povezati tudi z našim notranjim bojem za stabilnejšo, svobodnejšo in srečnejšo Jugoslavijo?

RAJKO ŽIVKOVIĆ

SVETOZAR KARANOVIC

Uspešni izvoznik ima težave z dolžnicami iz tretjega sveta

Če »14. oktobar« iz Kruševca, največji proizvajalec gradbenih strojev v Jugoslaviji in drugi največji v Evropi, ne izterja plačila za proizvode, ki jih je bil prodal v tujini na kredit (in zdaj je dospelo v plačilo že več kot 17 milijonov dolarjev), utedgne že v kratkem doživeti finančni zlom.

Do srede prihodnjega leta bi dospelo v plačilo še 13 milijonov dolarjev, vendar tudi tega, kot zdaj kaže, ne bo močeje izterjati. Stroje iz Kruševca še zdaj uporabljajo v Nikaragvi, Gani, Gvineji, Siriji, Ugandi in drugih prijateljskih državah, denarja pa od nikoder. Nekatere dolgovi že od leta 1982 niso poravnani.

Zaradi visokih obrest in negativnih tečajnih razlik, pa tudi zaradi težav, povezanih predvsem s proizvodnjo in izvozom, »14. oktobar« dolgo ne more več držati: 18 milijonov dinarjev izgub po prvem polletju pomeni sile prvo napoved skorajšnje finančne kataklizme.

V tem letu smo ukrenili že vse močeje, da bi izterjali dospela plačila. Celo tožili smo druge države, naše izvoznike in banke, pa vse zaman. Ko smo te pošte sklepali, smo imeli podporo in soglasje poslovnih bank in ustre-

ПЛИТКА ЭКСПРЕС Beograd

nih organov družbenopolitične skupnosti. Zdaj moramo vse negativne posledice takšne politike prenašati sami,« je povedal mag. Mihailo Leković, generalni direktor »14. oktobra«.

To je dejal konec prejšnjega tedna predstavnikom družbenopolitične skupnosti in poslovnih bank. Sestanka se je udeležil tudi predsednik izvršnega sveta Srbije dr. Desimir Jeftić.

Kako rešiti »14. oktobar«?

Sklenili so, da bodo ustanovili delovno skupino, v kateri bodo predstavniki »14. oktobra«, izvršnega sveta, Jubsma, Investbanke, Jugobanke, obšne in regije. Izdelali naj bi konkretni program finančne konsolidacije. Dokler

Zato ni nič čudnega, če v »14. oktobra« vztrajajo pri vseh možnostih, samo da bi začutili interese delovne organizacije.

»Menimo, da je treba izkoristiti tudi enkratno prilžnost, ki se ponuja z vrhom nevrščeni držav v Beogradu. Če te države zahtevajo, in to upravičeno, da je treba problem dolgov med Severom in Jugom rešiti, morajo se pred tem rešiti problem medsebojnih dolgov. To bi bilo treba uvrstiti tudi v gospodarsko resolucijo vrha. O tem se ne bi smeli več pogovarjati samo v diplomatskih »rokavicah«, kajti paravnava dolgovi je naš življenjski problem,« je poudaril Mihailo Leković.

Vključiti tudi diplomate

Kot je znano, gre za dolžnike, s katerimi ima naša država razvite politične in gospodarske odnose, zato bi lahko naša diplomacija še toliko laže odigrala odločilno vlogo tudi pri reševanju teh problemov, ki grozijo, da bodo nekatere naše uspešne organizacije spravili v brezizhoden finančni položaj.

ANTONIJE STEFANOVIĆ

Jugoslavija in gospodarsko sodelovanje z neuvrščeni - Jugoslavija in gospodarsko sodelovanje z neuvrščeni - Jugoslavija in gospodarsko

Neplačani računi otežujejo sodelovanje z Makedonijo

Trgovinska menjava med Makedonijo in neuvrščeni državami, med katerimi je velika večina v razvoju, se je do lani zmanjševala, potem pa se je položaj precej spremenil. Trgovinska menjava je namreč dosegla vrednost 233 milijonov dolarjev, to je za 12,2 odstotka več kot pred letom dni. Vrednost makedonskega izvoza v te države je znašala 84,6 milijona dolarjev ali 35,8 odstotka več, uvoza pa 148,6 milijona dolarjev oziroma 18,4 odstotka več kot leto poprej.

Za makedonsko zunanjetrgovinsko menjavo z omenjenimi državami je značilno, da ni kontinuirana, ne po obsegu ne po strukturi. Prevlada

vrstno sodelovanje še niso izbrali. Predvsem zunanjetrgovinske organizacije bi morale odločneje prodirati na trge teh držav.

Izvoz avtobusov je na prvem mestu

Kar zadeva strukturo makedonskega izvoza in uvoza, tvorijo 30 odstotkov izvoza avtobusi – slabo leto dni prej je ta izvoz znašal komajda 3,8 odstotka. Na drugem mestu so izdelki tekstilne industrije, jeklene cevi, umetna vlakna in rezan gradbeni material. Leta 1988 je znašal delež izvoza teh izdelkov v makedonskem izvozu v države v razvoju kar 57 odstotkov, vrednost tega izvoza pa je bila 48,3 milijona dolarjev. Iz držav v razvoju Makedonija uvaža predvsem surovine in reprodukcijski material, predvsem nafto, saj je njen delež v celotnem uvozu lani znašal 75,5 odstotka. Drugi izdelki, kot so denimo bombaž, kava, fosfati, cinkov koncentrat, ribja moka in nekatere kemične surovine – pa znašajo 14,2 odstotka celotnega uvoza.

Ta napredek je omogočila večja navzočnost makedonskih delovnih organizacij v državah v razvoju.

■ **Gradbena delovna organizacija opravlja dela v Iraku in v Libanonu, Makoteks deluje v Alžiriji, delovna skupnost Makedonija-invest pa v Iranu. Za zdaj je to edina tovrstna oblika gospodarske dejavnosti makedonskih delovnih organizacij v državah v razvoju.**

Seveda pa to ne zadostuje za razširitev sodelovanja med Makedonijo in državami v razvoju. Če so v Makedoniji lani poživilo sodelovanje s tem delom sveta, ne pomeni, da so odpravili vse težave, s katerimi se tam spopadajo. Težak gospodarski položaj držav v razvoju – tako kot pri nas je tudi pri njih razlog za to predvsem velikanska zadolženost – sorazmerno majhno število jugoslovanskih in makedonskih organizacij, ki sodeluje s temi državami, in težave s poravnanim zapadlih terjatev brez dvoma slabo vplivajo na gospodarsko sodelovanje.

Težave s plačili za izvoženo blago in delo

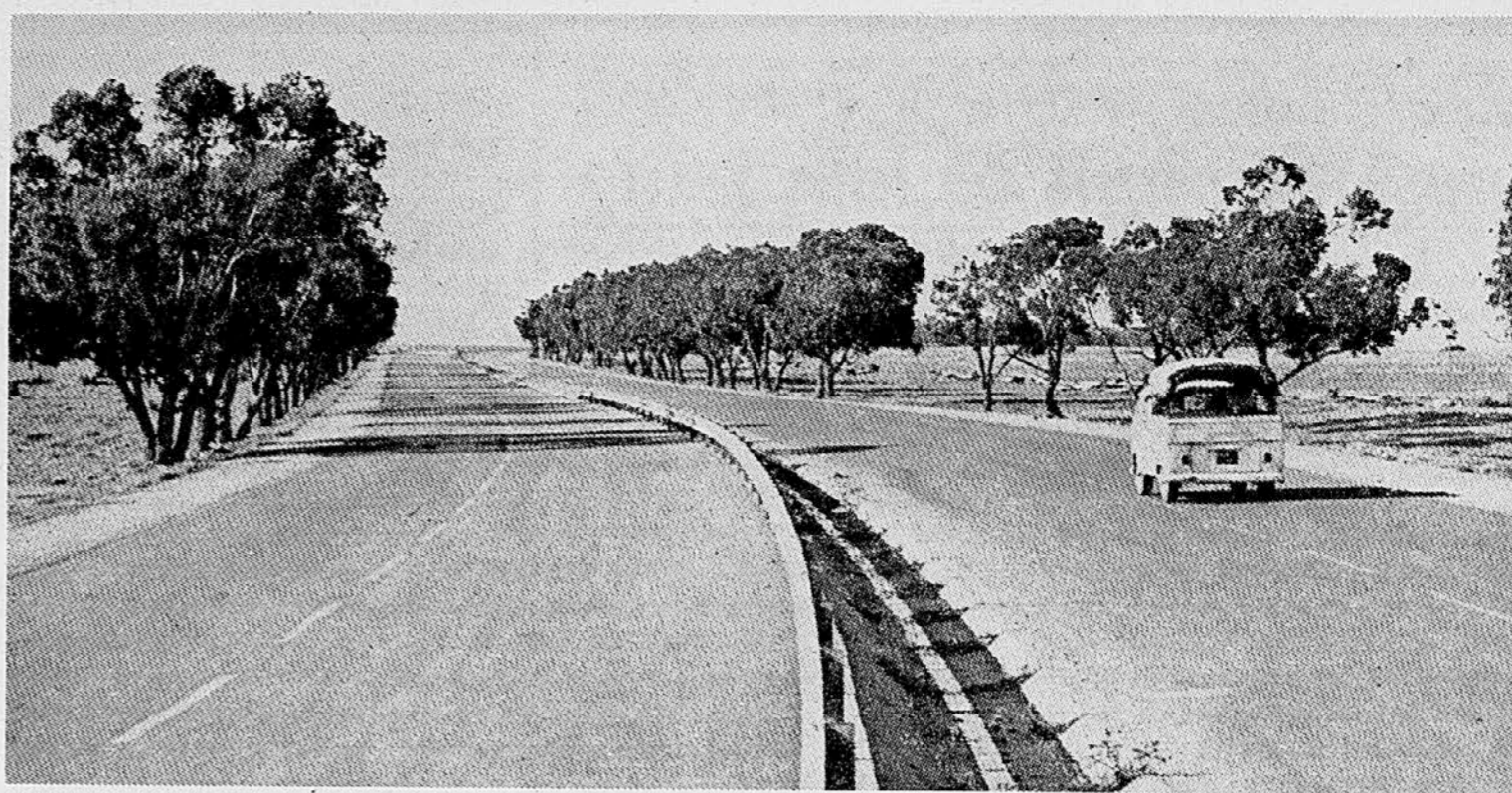
Največja težava, ki ovira tesnejšo povezavo z državami v razvoju, je, da naši partnerji močno zamujajo s plačilom za naše izvoženo blago in storitve. Države v razvoju so namreč dolžne Makedoniji okrog 77,8 milijona dolarjev.

Druga velika problema sta omejen izbor blaga in to, da ni mogoče dobiti izvoznih posojil. Težave še povečuje premajhna konkurenčnost blaga in že prej omenjena neustreznost oziroma slabo organizirana zunanjetrgovinska mreža.

■ **Pri uvozu se porajajo težave, ker večina držav v razvoju uvažava v razvitejših državah, ker mora dobiti devize za odplačevanje dolgov tujini, tako da ostane bolj malo blaga, za katerega se morebiti zanimajo tudi naše organizacije združenega dela. Problemi nastajajo tudi zato, ker države v razvoju ponavadi zahtevajo kreditiranje izvoza storitev.**

Beograjska konferenca na vrhu neuvrščeni pa bo brez dvoma lepa priložnost pretehtati sedanje in prihodnje gospodarsko sodelovanje med Jugoslavijo oziroma Makedonijo in nerazviti. Lahko bi tudi poiskali možnosti, kako odpraviti ovire, ki onemogočajo okrepljeni zdajšnje stike. To je namreč izjemno pomembno za obe strani, kajti tako naša država kot večina držav v razvoju se spopadajo s podobnimi težavami, predvsem zaradi visoke zadolženosti.

MIRČE ADAMČEVSKI

AVTOCESTA V LIBIJI – Takole naši ljudje gradijo ceste v Afriki. Kdaj bo libijska nafta pritekla v naše rafinerije? (Fotoarhiv Dela)

Arabske države so glavni kupci blaga s Kosova

Komparativne prednosti ponujajo kosovskemu gospodarstvu možnosti za intenzivnejše in širše sodelovanje z državami v razvoju, še zlasti na področju blagovne menjave, ki je bila doslej samo simbolična in skrajno nezadovoljliva.

V Gospodarski zbornici SAP Kosova nimajo konkretnih podatkov o sodelovanju z državami v razvoju, povedali pa so, da

■ **Najintenzivnejše je sodelovanje z arabskim tržiščem. Za primer lahko povemo, da je gradbeno-industrijski kombinat Ramiz Sadiku iz Pristine dolga leta izvajal investicijska dela v Libiji. Sodelovanje so pred kratkim prekinili, ker je ta sestavljena organizacija zabredla v hudo gospodarsko in finančno krizo, tako da ji grozi likvidacija.**

odehta izvoz blaga in storitev v te države komaj šest odstotkov vsega kosovskega izvoza, ki ga je bilo v tem letu za 250 milijonov dolarjev, medtem ko pride na uvoz osem do deset odstotkov od 190 milijonov dolarjev, kolikor naj bi znašal načrtovani celotni uvoz v letu 1989.

Z egiptovskim gospodarstvom dobro sodeluje pristinska tovarna amortizerjev, medtem ko so kosovski tekstilci in gumarsko-kemijski kombinat Balkan iz Suve Reke razvili blagovno menjavo z alžirskimi partnerji. Kombinatar Trepča iz Mitrovice že dolgo sodeluje s Sirijo in Jordanijo. To velja še posebej za kemično industrijo tega kosovskega velikana, ki uvažava veliko fosfatov.

Pogledi uprti v Irak in Iran

Kot je poudaril sekretar koordinacijskega odbora Gospodarske zbornice SAP Kosova za odnose s tujino Husnija Hot, obstajajo realne možnosti, da kosovski gospodarstvo, ko bo konec vojne med Irakom in Iranom, razširi obseg blagovne menjave s tema dvema državama. Tja bi namreč lahko izvažali kme-

tijske proizvode, mešne izdelke, tkanine in prejo ter proizvode črne metalurgije in predelovalne industrije.

Z izvozom teh proizvodov v omenjene države, še zlasti na območju Zaliva, se ukvarja jo marketinška služba Agrokosovo. Investmetali iz Pristine in tovarne šivnih cevi v Uroševcu. Kombinatar Trepča računa s tem, da bo na območju zahodne Afrike, še zlasti v Nigeriji, prevzel občestno geološko-rudarske raziskave. Ta kombinatar uvažava na primer 30.000 ton svinčevega in cinkovega koncentrata iz Peruja. Glede na potrebe metalurških zmogljivosti tega največjega kosovskega ko-

ЈЕДИНСТВО

Pristina

lektivna pa računa z nadaljnjim zelo intenzivnim širjenjem sodelovanja z državami v razvoju.

Sodelovanje z neuvrščeni se je torej razvilo samo na področju uvoza surovin iz tujih držav in prodaje končnih izdelkov iz široke palete kosovske ponudbe.

Kosovskega blaga je premalo

Ta, več kot skromna blagovna menjava kosovskega gospodarstva z neuvrščeni in državami v razvoju je posledica pomanjkanja

končne marketinške obdelave teh območij, nerazvite lastne trgovinske mreže, nezainteresiranosti jugoslovanskega trga za izvoz zaradi majhnih količin, pa tudi zaradi hude konkurence, ki ji kosovski izdelki ne morejo biti kos.

■ **V pokrajini na menijo, da vrh neuvrščeni v Beogradu ne bo samo politično, temveč tudi gospodarsko zelo pomembna za nadaljnje razvijanje in popravitev blagovne menjave z vsemi državami v razvoju.**

S spremembami ustave SR Srbije je dobilo kosovski gospodarstvo izjemno priložnost za širše sodelovanje na tujih trgih. Gre za skupno nastopanje s kolektivni tako imenovanega ožjega območja republike, in to s posredovanjem marketinških in trgovinskih služb velikih srbskih in jugoslovanskih organizacij. Večje gospodarsko odpiranje Kosova za matično republiko in Jugoslavijo bo omogočilo enotne zunanjetrgovinske odnose s tujino, povezano poslovanje na področju blagovne menjave in racionalizacijo predstavništva po svetu, tako da vsaki delovni organizaciji ne bo več treba imeti vseh mogočih trgovinskih sektorjev, pa tudi ne velikanskih deviznih izdatkov za nešteta potovanja v tujino.

DRAGAN JANKOVIĆ

Seдем pogledov ureja MATIJA DERMASTIA

SEJEM, KAKRŠNEGA ŠE NI BILO!

MARKETING KLUB 89

11. do 15. 9. v hali B Gospodarskega razstavišča v Ljubljani

Marketinške in propagandne storitve, agencije, studiji, biroji, trajne delovne skupnosti, ateljeji, raziskave trgov in potrošnikov, strateško planiranje, izobraževanje, tiskarne, radio, časopisi, računalniška marketinška orodja, propagandni materiali in oprema, sejmi in kongresi, športni in politični marketing, industrijsko in grafično oblikovanje...

MARKETINŠKI FORUM

odprta seja Media marketinga, skupščina in okrogla miza jugoslovanskega združenja za marketing, oblikovalci in dizajnerji, sejmi in kongresi, propagandisti in tržni komunikatorji GOSTINSKI STANDARD KIRN – ZGORNJI podjetniki, tržniki, propagandisti, ministri, profesorji, novinarji, umetniki, direktorji, snovalci...

NAJ NE MANJKAJO TISTI, KI SE NJIHOVA USODA ODLOČA NA TRGU!

MEDIA MARKETING, mi gremo naprej

SAMO ZA POSLOVNE IN STROKOVNE OBISOVALCE!

gradbeno podjetje Grosuplje n.s.o.

Delovna skupnost skupne službe

razpisuje dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostjo

direktorja sektorja AOP

(ni reelekcija)

Nudimo: možnost samostojnega strokovno kreativnega dela, razvijanja svojih sposobnosti pri vodenju in razvoju.

Vabimo

strokovnjaka z višjo, visoko izobrazbo, z znanjem tujega jezika in ustreznimi delovnimi izkušnjami,

ki naj bi zagotovil:

nadaljnji razvoj, učinkovito vodenje in organizacijo dela.

Vaše pisne ponudbe pričakujemo v osmih dneh po objavi. Izbrani kandidat bo imenovan za štiri leta.

Na pogovor se lahko oglasite osebno ali po telefonu: (061) 772-112.

Gradbeno podjetje Grosuplje, Delovna skupnost skupne službe, Taborška c. 13, 61290 Grosuplje.

29-10920

Slovin – IBP, TOZD Ljubljana, Ljubljana, Slovenčeva 19

Komisija za delovna razmerja

vabi k sodelovanju

1. komercialista
2. obratnega električarja

Pogoji pod 1.: VI/1 ali VI/1 stopnja strokovne izobrazbe ekonomske oziroma komercialne smeri; lastno vozilo in vozniški izpit B kategorije; nagnjenost in pripravljenost za delo na terenu; odslužen vojaški rok

Delovne izkušnje pri komercialnem poslovanju so zaželene.

pod 2.: končana poklicna šola elektro stroke; delovne izkušnje pri vzdrževanju električnih strojev in naprav; odslužen vojaški rok; dvomesečno poskusno delo

Z izbranimi kandidati bomo delovno razmerje sklenili za nedoločen čas.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: Slovin, Ljubljana, kadrovska služba, Frankopanska 11, 61000 Ljubljana. Kandidata bomo izbrali v nadaljnjih 30 dneh.

4-11226

Komisija za delovna razmerja pri

Osnovni šoli »8 talcev« Logatec

objavlja prosta dela in naloge

RAČUNOVODJE

pogoji:

– višješolska ali srednješolska izobrazba

– ustrezne ekonomske usmeritve

– pet let delovnih izkušenj

– organizacijske sposobnosti

– primeran odnos do gospodarjenja z družbenimi sredstvi.

Delo bomo združili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Prijave z dokazili o strokovni izobrazbi in opisom doseganega dela pošljite v osmih dneh po objavi oglasa na naslov: Osnovna šola »8 talcev« Logatec, Notranjska 3.

Kandidate bomo o izbiro obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

2-11185

živilski kombinat

ŽITO
Ljubljana, Šmartinska 154

Živilski kombinat Žito, Ljubljana, n. sol. o., TOZD Blagovni promet, n. sub. o., Ljubljana, Šmartinska 154

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela oz. naloge

vodenje prodaje na komercialnem področju

Pogoji:

– VII. stopnja strokovnosti ekonomske ali komercialne smeri in 3 leta delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih, vozniški izpit B kategorije

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in poskusnim delom, ki traja 90 dni.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba DSSS, Šmartinska 154 15 dni po objavi.

2-11194

DO Srbsko Narodno pozorišče začasn organ Novi Sad

Po sklepu začasnega organa z dne 28. 7. 1989

objavljajo

oglas

za zakup poslovnih prostorov v posloju srbskega narodnega pozorišča, Pozorišni trg 1, Novi Sad, občina Stari grad

– pisarniški prostor v prvem in tretjem nadstropju, 17 prostorov, površina od 16 do 56 kv. m.

– foajei male in velike scene

Pogoji: – začetna zakupnina za 1 kv. m. mesečno je 500.000 dinarjev

– uporabnik mora sprejeti sklepe pogodbe o zakupu za določen čas 2 let

– pisarne oddajo neopremljene, z možnostjo posebne pogodbe za uporabo pohištva, teleksa, telefona, telefaksa, informacijskega sistema in vzdrževanja higijene

– stroške za posebno opremljanje poravnava uporabnik

– v poslovnih prostorih so predvidene oz. možne naslednje dejavnosti: predstavništvo, pisarne, storitveno obrtniške in trgovina neživilskih izdelkov, če način dela ne bo oviral redne dejavnosti gledališča

Ponudba mora vsebovati naslednje:

– dejavnost, ki jo bo uporabnik opravljal v poslovnem prostoru

– znesek mesečne zakupnine za 1 kv. m.

– izjavo, da zakupnik prevzame vse pogodbene pogoje zakupnine za čas 2 let

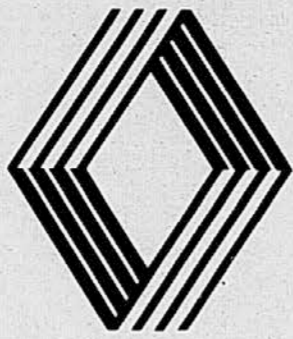
– izjavo, da sprejema tudi periodične spremembe zakupnine skladno s porastom stroškov

– posebne pogoje, ki so jih ponudili

Ponudbe pošljite na naslov: Srpsko Narodno pozorišče Novi Sad, Pozorišni trg 1

Poslovne pogoje, ki so v zakupnini, si lahko ogledate od 8. do 14. ure, oglas pa velja 8 dni po objavi.

28-10910

RENAULT

Ob 15.

Svetovnem

prvenstvu v veslanju,

od 4.

do 10.9.1989

na Bledu,

je organizator za službena vozila

izbral znamko

Renault.

IMV Novo mesto

DNEVNA OBVESTILA

37. MEDNARODNI POLETNI FESTIVAL FESTIVAL LJUBLJANA

Torek, 5. 9. in sredo, 6. 9., ob 20.30 - Križanke:
C. Confortes: MARATON.
Režija: Zvonc Sedlbauer, prevod: Aleš Berger. Igrajo: Slavko Cerjak, Janez Heccevar, Branko Šturbej. Glasba: Mojmir Sepe; glasbena spremljiva Ivo Umek. Poje Marjetka Falk. V sodelovanju s Tobačno tovarno Ljubljana.

Obveščamo vas, da gostovanje folklornega ansambla SHOTA v Ljubljani, ki bi moralo biti v četrtek, 7. 9., odpade zaradi nastopa na zaključni predstavi vrha neuvrčenih v Beogradu. Denar za kupljene vstopnice lahko prevzamete pri blagajni Festivala.

Vstopnice prodajamo pri blagajni Festivala Ljubljana vsak dan, razen sobote in nedelje, kadar ni prireditve, in sicer od 11. do 13. in od 18. do 19. ure ter uro pred pričetkom, za organizirane skupine in OZD od 10. do 11. ure. Informacije: 221-948, 226-544. Vstopnice so na voljo tudi v prodajni pisarni v pasaju Maximarket in v poslovalnici KOMPASA, Titova 12.

CANKARJEV DOM

JUGOSLOVANSKA PREDSTAVA LETA

Petek, 8. 9., ob 20.30 - Ivo Svetina: SEHEREZADA: nastopa celotni ansambel SMG, z gostoma Janezom Škofom in Markom Mlačnikom. Režija: Tomaž Pandur. (SD, 80.000, 60.000)
O 28. 8. do 9. 9.: MEDNARODNA POLETNA VIOLINSKA ŠOLA.
Vodji prof. Igor Ozim in prof. Christine Huter. Lokacija: GS Frana Koruna Koželjskega, Titovo Velenje.
Zaključna koncerta violinske šole: četrtek, 7. in petek, 8. 9., ob 20. uri v Glasbeni šoli Frana Koruna Koželjskega. Vsak večer se bodo predstavlili različni izvajalci.

INFORMACIJE
Blagajna in informativni center sta v Emosnem prebivalnem vsak delovni dan od 13. do 20., ob sobotah od 9. do 12. ure in uro pred začetkom prireditve. Tel. 222-815.
Razstave v CD so odprte vsak dan od 10. do 18. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 10. do 13. ure.

GLEDALIŠČA

SLOVENSKO NARODNO SNG GLEDALIŠČE LJUBLJANA

SNG Vas vabi, da v sezoni 1989/90 postanete abonenti DRAME ter OPERE IN BALETA. V pisarni uprave SNG, Cankarjeva 11/1 Vas pričakujemo od 4. do 9. septembra, od 9. do 12. in od 15. do 18. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure. Upokojenci, študenti in dijaki imajo 40% popusta na abonentske cene. Vpis za dijake in študente bo od 2. do 13. oktobra vsak dan, od 9. do 18. ure.

MGL MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

Cenjene obiskovalce obveščamo, da bo VPISOVANJE ABONMAJEV za sezono 1989/90 od 4. do 15. septembra vsak dan (razen sobote in nedelje) od 10. do 12. in od 16. do 18. ure. Dosedanjim abonentom bomo rezervirali njihove stalne sedelce do vključno 8. septembra. Nove abonente bomo vpisovali od 11. septembra naprej.
KULTURNE ANIMATORJE vabimo, da nam naročila za svoje delovne organizacije posredujejo pisno ali osebno med vpisom. Vpisovanje bo v predvečerju MGL - vhod iz pasaja VLJUDNO VABLJENI! Vse dodatne informacije po telefonu 210-852 in 214-111, int. 18. Vse naše dosedanje in nove abonente vabimo na ZBOR ABONENTOV, ki bo v petek, 8. septembra, ob 19. uri v dvorani MGL.
Kot uvod v naše srečanje bomo za vas uprizarili DACHAUSKE PROCES, po predstavi bomo nadaljevali s pogovorom o naši predtekli sezoni, predstavili vam bomo repertoar za novo sezono 1989/90 in vam odgovorili na vprašanja ter sprejeli vaše pripombe. Vabimo vas, da se tega srečanja polnoštevilno udeležite. V sredo, 6. septembra ob 19.30 S. Grum: DOGODEK V MESTU GOGI IZVEN. Gostovanje DRŽAVNEGA LUTKOVNEGA GLEDALIŠČA BELORUSKE SOVIJSKE SOCIALISTIČNE REPUBLIKE IZ MINSKA. Gostovanje sodi v okviru kulturnega sodelovanja Belorusije in Slovenije. Vstopnice prodajo v LUTKOVNEM GLEDALIŠČU LJUBLJANA vsak delavnik od 11. do 12. ure, uro pred pričetkom predstave, pa v PIC - Prodajno informativnem centru MGL. Rezervacije ob istih urah po telefonu 314-962. Vljudno vabljeni!

Slovensko Mladinsko gledališče Ljubljana

PETEK, 8. septembra, ob 20.30 - Ivo Svetina: SEHEREZADA (vzhodno-zahodna opera*) (22) za IZVEN
Predstava bo v srednji dvorani Cankarjevega doma. Rezervacije in prodaja vstopnic pri blagajni CD od petka, 1. septembra naprej.
Po uspešnem gostovanju na »Splitskem letu« na predstavi delo na BITEF v Beogradu, kjer bo »Seherzada«, kot ena od dveh jugoslovanskih gledaliških predstav odprla letnijski beograjski mednarodni teatarski festival, bo ansambel SMG z gosti odigral tu-

slovenskih odrih; režija: Janez Pipan, Alan Ayckbourn: RAZGLAŠENI ZBOR, komedija, prvič na slovenskih odrih; režija: Stanislav Moša. Gostovanje izbranc predstave enega slovenskih gledališč. IZVEN ABONMAJA. Hep van Delft: HURA SONCU IN DEZJU, predstava za otroke; režija: Marjan Bevk.
Za abonma se lahko prijavi do 20. septembra 1989 na upravi PDC Nova Gorica, Lenina 2, vsak dan od 8. do 15. ure po telefonu (065) 25-326, 25-328.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

LETNI KINO
ob 20.30
OBTOŽENI (THE ACCUSED), ZDA, drama, SH/HS KOPILA.

KINOTEKA
ob 16., 18. uri
KALIFORNJSKI POKER (CALIFORNIA SPLIT), ZDA, 1974. R: Robert Altman. (B)

KOMUNA
ob 10. uri (matineja)
NINJA BOJEVNIKI, ZDA, akcijski;
ob 19. in 21. uri
SLADKO ODRAŠČANJE (EL ANO DE LAS LUCES), Španija, melodrama.

UNION
ob 16., 18. in 20. uri
premiera:
SALSA, ZDA, glasbena melodrama. R. Boaz Davidson; I: Roby Rosa, Rodney Harvey, Magali Alvarado.

MINI KINO UNION
ob 17., 19. in 21. uri
VOJNA ZVEZD (STAR WARS), ZDA, ZF. VELIKI SPIELBERG, 4.

BEŽIGRAD
ob 17. in 19. uri
HOLANDSKE LUTKE (DUTCH TREAT), ZDA-Nizozemska, komedija.

MLADININ KINO VIČ
ob 19. in 21. uri
premiera:
HIDDEN, ZDA, ZF thriller. R: Jack Sholder; I: Michael Nouri, Kyle McLachlan, Claudia Christian.

TRIGLAV
ob 16., 18. in 20. uri
IDIOTSKA NOČ (AFTER HOURLS), ZDA, melodrama.

ŠISKA
ob 18. in 20. uri
GUSARSKA PATRULJA (PROJECT A), Hong Kong, akcijski.

KINO MOJCA
ob 16. in 18. uri
TAM, KJER REKA POTEMNI (WHERE THE RIVER RUNS BLACK), ZDA, melodrama.

SLOGA
ob 10. in 12. uri
ŠAMPANJEC ZA ZAJTRK ob 14., 16., 18. in 20. uri
OKUS PO GREHU
ob 22. uri
EVROSTAR - KLUB ZDRAVJA

DOMŽALE:
ob 19. in 21. uri
FANATIKI ZLA (THE BELIEVERS), ZDA, thriller.
Prodaja vstopnic uro pred prvo predstavo.

KINO

MARIBOR GLEDALIŠČE: ameriški film. **NOC IN DAN MAKROJA (Street Asmat)**, ob 17. in 19. uri. - **EROTIKA** (samo za odrasle!); Ameriški erotični film, ob 10. uri. Trda erotika!
Ameriški, erotični film. **PLAVO-LASA VROČICA**, ob 21. uri. Trda erotika!
UNION: hong. OTROCI **KUNGU FU**, ob 16., 18. in 20. uri.
PARTIZAN: ameriška komedija. **DRAGNET (Dragnet)**, ob 10. uri. Ameriška komedija. **DVOJKRA (Twins)**, ob 16., 18. in 20. uri. **UDARNIK**: ameriška komedija. **DRAGNET (Dragnet)**, ob 16., 18. in 20. uri.

CENTER - KRANJ: avstral. **DRZ/SE**, ob 16. in 18. uri. Ameriški. **NAJBOLEŠA UČITELJICA**, ob 20. uri. Mladini do 18. leta ne dovolimo ogleda filma!
STORŽIC - KRANJ: avstral. **KROKODIL DUNDEE 2**, ob 18. in 20. uri.
ŽELEZAR - JESENICE: amer. ital. **BARBARI**, ob 18. in 20. uri.

DOM - KAMNIK: ameriški. **OGENJ Z OGNJEM**, ob 18. in 20. uri. Italijanski. **ZENSKA ZA VSE**, ob 20. uri. Film ni primeren za otroke!
TRŽIČ: hongkongski. **SUPER NINJA**, ob 19. uri.
RADOVLJICA: ameriški. **OPERACIJA SIMPANSZ**, ob 20. uri. **BLED**: ameriški. **TRJE SIMPATIČNI VAGABUNDI**, ob 20. uri.

ZAGORJE: avstral. **KROKODIL DUNDEE (II. del)**, ob 19. uri.
DELAVSKI DOM - TRBOVLJE: ameriški. **NEVARNA VROČICA**, ob 17. in 19. uri. **ČRNOMELI-ITALIJANSKI. COMO RA - NEAPELSKA MAFIA**, ob 20. uri.

KRŠKO: ameriški. **POVRACILNI OGENJ**, ob 20. uri.
DOM KULTURE - NOVO MESTO: ameriški. **DVA PARSIA SISTER**, ob 18. in 20. uri.
DOM JLA - NOVO MESTO: ameriški. **PARIZ - TEKSAS**, ob 19. uri.

ROGAŠKA SLATINA: ameriški. **SICILIANEC**, ob 20. uri. Ameriški. **LAHKO NA VSAK NACIN**, ob 22. uri.
SOČA - NOVA GORICA: ameriški. **VEČNI MASCEVALEC**, ob 18.30. Ameriški. **POPER IZ MIAMIJA I.**, ob 20.30.

SVOBODA - ŠEMPETER PRI GORICI: ameriški. **SICILIANEC**, ob 20.30.

OBVESTILA

URŠKA

več kot plesna šola
NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU
hala B211 - tel.: 327-651
INFORMACIJE, REZERVACIJE, VPIS:
od 10. do 12. ure in od 15. do 20. ure
Otroke, mlade in odrasle vabimo k vpisu v plesno šolo in tečaj, ki se pričnejo v septembru.
- URŠKIN PLES -
v petek, ob 21. uri.

STIKOVA VROČA LINIJA

ZVEDELI VČERAJ - VELJA DANES!

- KRIZARJENJE PO DNJEPRU od 12.-21. 9.** avtobus, vlak, križarjenje od Kijeva do Odese, 7 polnih penzionov, cena 4.300.000 din. **MONTENEGROEXPRES**, Celje, tel. (063) 25-133.
- KATOVICE - KRAKOW od 7.-10. 9.** Izlet z avtobusom, hotel ★★☆☆, 2 pol penziona, cena 1.250.000 din. **MONTENEGROEXPRES**, Celje, tel. (063) 25-133.
- PRIPRAVE ZA IZPITE ZA AKTIVNO ZNANJE ANGL.-NEM.** 40-urni tečaj, ki bo dvakrat tedensko po 3 ure (tor., čet. od 16.-18.20). Začetek 21. 9. 1989. Prijave: Delavska univerza Cene Štupar - CPI, Vojkova 1, tel. 317-487.
- GEOMANTIJA IN RADIESTEZIJA** Pridružite se nam na 3-dnevnem potovanju pod vodstvom priznanega strokovnjaka po Avstriji, Italiji in Švici. Odhodi 15. in 22. 9. Prijave in inf. v vseh **KOMPASOVIH** poslovalnicah.
- OLJNI GORILEC KLÖKNER** Kranjski Merkur vam priporoča **oljne gorilnike** izdelovalca Klöckner iz ZRN. Gorilniki so izdelani po najnovjših tehničnih dosežkih in mednarodnih-predpisih o varovanju okolja. Dobava takoj po vplačilu devizne cene in ustreznih din. dajatev. Zdomci imajo možnost nakupa v brezarinski prodajalni. Inf.: **MERKUR - IDEAL**, Ljubljana, Wolfova 8, tel. 061/216-320 **MERKUR - PARTNER**, Kranj, Gregorčičeva 8, tel. 064/24-654.
- ATARI PC 4** GRAFIČNA POSTAJA, pomnilnik 1Mb, trdi disk 60 Mb, gibki disk 1,2 Mb, serijski in paralelni vmesnik, VGA 800 x 600, VGA barvni monitor. Do 15. septembra samo 171.569.000 din. Inf.: Mladinska knjiga TOZ GAMBIT, Titova 118, Ljubljana, tel. (061) 341-715, telefaks (061) 343-938.
- DOMUS** organizira 14. 9. seminar **STATUT DELNIŠKE DRUŽBE**. Inf. tel. 221-983, 211-122.
- DOMUS in BPT TRŽIČ** vas vabita v **Potrošniško informativni center na Kardeljevo 2** na ogled prodajne razstave. **UGODEN NAKUP**, do 70% znižane cene.
- JEZIKOVNE TEČAJE PO IZREDNO UGODNI CENI** vam omogoča **Delavska univerza Boris Kidrič**, Lj., Miklošičeva 26, ki že vpisuje otroke, odrasle, mladino in študente v jezenski semester. Pokličite ali obiščite nas - predstavili vam bomo svoje programe. Tel. 322-791.
- S KOMPASOM NA FORMULO 1** Kompas vabi 10. septembra letos na ogled tekme Formula 1 v Monzi. Cena 1.500.000 din. Prijave in inf. v vseh Kompasovih poslovalnicah.
- RAČUNALNIŠKO USPOSABLJANJE** **CENE ŠTUPAR, CENTER ZA PERMANENTNO IZOBRAŽEVANJE**, Vojkova 1, Lj. vpisuje v tečaje: uvodni tečaj Wordstar, DOS, Super project +, d BASE IV, Lotus 1-2-3 (zač. in nadaljevalni), Autocad, d BASE III +. Vpis vse leto od 8. do 16. ure. Inf. po tel. 327-244, 314-737. **ZNANJE ZA LEPSI JUTRI.**
- SEZAM - SERVIS ZA MALČKE** obvešča starše, da se je preselil v nove prostore na Čufarjevi 14, VVZ Ane Zihel, vhod z Resljeve, I. nadstropje. Pokličite po tel. 317-294.

NAROČILA ZA OBJAVO OGLASOV V STIKOVI VROČI LINIJI SPREJEMAMO PO TELEFONU (061) 329-559 IN NA NASLOV ČOP DELO STIK, LJUBLJANA, TITOVA 36, DO 12. URE ZA OBJAVO NASLEDNJI DAN
NA ISTO TELEFONSKO ŠTEVILKO LAHKO NAROČITE TUDI OBJAVLJANJE VASEGA SPOROČILA NA SVETLOBNEM »DISPLAY« NA STAVBI GOSPODARŠKE ZBORNIČE V LJUBLJANI

*Plesna šola
Lenko*
tel.: 320-042
PETKOVŠKOVO NAB. 35
vabi v naslednje plesne tečaje:
začetni: 20. 9. (sreda), ob 20.30.
28. 9. - (torek in četrtek), ob 19. uri
nadaljevalni: 26. 9., ob 20.30
AEROBIKA: 18. 9., ob 18. in 19. uri
v Festivalni dvorani
OTROKE od 6. do 15. leta starosti vabimo v celoletno plesno šolo
VPIS: vsak dan od 10. do 15., ter od 18. do 20. ure, tel. 320-042!

Plesna šola ROZANC

Trg OF 3
(pri kolodvoru)
tel.: 325-878
Vsak delavnik med 12.-19. uro, vabimo k vpisu v:
ZACETNE: 19. 9., 27. 9.
ZAC. ZA STAREJ.: 14. 10.
NAD. ZA STAREJ.: 14. 10.
SALSA - mambo, cha-cha, rumba: 1. 10.
LATINO - merengue, pachanga, bolero, swing, bossa nova: 24. 9.
SWING TIME - swing, R'n'R, jive, boogie: 24. 9.
LAŠT - tekmovalne kombinacije za ljubitelje plesa na nivoju izpop. tečaja: 29. 9.
AKROB. R'n'R: 19. 9.
REKREACIJSKA SKUP. - razgibanje ob glasbi za ženske in moške: 9. 10.
KEEP FIT - za dekleta in žene: 2. 10.
JAZZ: 2. 10.
OTROKE vabimo k vpisu v plesno šolo. Začetnike vpisujemo tudi v skupine, ki potekajo v turnusu.

KLUB K4

KLUB je odprt od 22. do 3. četrtek, petek, sobota do 4. ure, DNEVNI BAR od 10. ure naprej.
TOREK, RS v K4 - ZP JAZZ VEČER.

PLESNI TEČAJ

TEČAJ SODOBNE PLESNE TEHNIKE
5., 6., 7. in 8. 9. 1989 (3 ure dnevno)
STEVEN IANACONE, New York (pogoj: plesno predznanje)
PRIJAVE: BRUT FILM, Plesni teater Ljubljana, tel. 329-184 (med 12. in 14. uro), Kernškova 4/IV, LJUBLJANA

SONČNI STUDIO

sončenje, ustrežna masaža
telesna in obrazna vzdrževalne barve 50 min. tedensko.
☎ 214-450. Trnovo.

